

Landskap: *SKÅNE* Upptecknat av: *I. Ingers*
 Härad: *TORNA* Adress: .....
 Socken: *N. A. NÖBBELÖV* Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Uppteckningen rör

*Beskrifning öfver Nöbbelöfs s:n
 uti Malmöhus län och Torna härad författad
 åren 1848 - 1849 af Olof Gustafsson, Commi-
 sions landtmätare. i Malmöhus län. Malmö 1850*

Barnaöl

*Storskifte, enskifte. m. m. folklynne, klädedräkt 2
 Åkerbruksredskap, byggnadssätt, fornlämningar. 3
 Mera om barnaöl, skörden. 4*

5 Sid.

Genom tillmötesgående av lantbrukaren Göran Larsson i Norra Nöbbelöv fick undertecknad låna ett litet häfte, innehållande en tryckt beskrivning över Nöbbelövs by från 1840-talet, författad av kommissionslantmätaren Olof Gustafsson. Enär denna skrift numera torde vara sällsynt, har jag därav gjort ett utdrag, innehållande de partier, som kunna ha något folkminnesvärde.

Lund i januari 1930.

Ingemar Ingers.

Utdrag ur

"Beskrifning öfver Nöbbelöfs socken uti Malmöhus län och Torna härad - - - - - författad åren 1848 och 1849 af Olof Gustafsson, Commissionslandtmätare i Malmöhus län." Malmö 1850.

S. 3. Fordomdags har här funnits en insjö, 600 alnar i omkrets, benämnd Barnehöl, och för ett par mansåldrar tillbaka var der ännu god tillgång på vatten; nu är den helt och hållet försvunnen, endast namnet kvarlefver.

Barnahöl.

S. 4. Storskifte 1772-1775. Enskifte 1816-1821.

Storskifte.
enskiye.

S. 5. Trenne hemman ha blifvit styckade.

m.m.

S. 7. Lynnet är här som i allmänhet på slättbyggden flegmatiskt, långdragit och beräknande - - - - - också företager den skånska bonden sällan en färd på några hundra alnar utan till häst.

Folklynne.

Folkets klädedrägt och plägseder bibehålla väl ännu en anstrykning af "gamla dar"; men äfven här göra den dagligen omkring sig gripande lyxen och modet stora förändringar.

Klädedräkt.

S. 7. Karlarnas klädedrägt företer ingenting originelt.

S. 8. Åkerbruksredskapen bestå af Skånska plogen, årder, Åkerbruks-
jern- och trädharf, mullsloffa och vält. redskap.

S. 10. Manbyggnaden är här merändels uppförd af korsverke Byggnads-
och bränd tegel; uthusen så kalladt klenade, alla täckta med sätt.
halm. Gårdarne har nu börjat stensättas, hvilket i betydlig mån
borttagit den förut rådande osundheten. Rummen äro vanligen 3,
men deras gamla benämningar afläggas småningom. Lergolfvet är
utbytt mot ett af bräder, och väggarnes panelningar vanligen må-
lade i blått med rosenbuketter.

S. 14. På kartan äro 4 ättenhögar utmärkte, nemligen Tornhögen, Forn-
Räfshögen, Ingeborgshögen och Laxmanshögen, af hvilka de två första lämningar.
äro oförändrat bibehållna; båda de andre högarne äro vid anställda
odlingar mest utjemnade.

Tornhögen som ligger inom n:r 11:s skifte är halfklotformig,
plattad. Den lärer innesluta jarlen Thorvick och landtvärnsmannen

Thorir; jemväl skall här ha funnits altare på hvilket man offerade åt Thor, och hvaraf ej allenast häradet utan äfven byarne Fornlämningar.
Vallkärre-Torn och Öster-Torn erhållit sina namn.

S. 15. Laxmanshögen är icke af Sjöborg nämnd såsom ättehög, och i Palteboken är den efter danska skrifsättet kallad Staanskülle. - - - På 1400-talet var Hans Laxman erkebiskop i Lund och ägde då en stor gård i Ågerup (nu Trollebergs utsockne frälse) se) hvilken efter honom blef kallad Laxmans Åkarp till skillnad från Åkarp söder om Lund.

Nära Tornhögen, dels å Nöbbelöfs och dels å Vallkärre ägor Mera om Barnahöl.
har den förutnämnde Barnehöl funnits; uppgifven i Tunelds geografi såsom en ganska djup insjö, men tiden har utplånat alla spår däraf, ty ehru stället är sankländt, är der nu dels åker, dels äng.

/ S. 9. Råg, hvete, korn och hafre bindas i kärffvar med 20 Skörden.
stycken till trafven.

Avskrivarens anmärkningar och tillägg.

S. 3. Till den här omnämnda Barnehöl (eller Barnahöl) har Barnahöl.
mycken folktro varit fäst. I Gillbergs beskrifning öfver Malmö-
hus län från 1767 läses å sid. 147, under "Nöbbelöfs Sockn och By":

"Här på ägorne är den bekanta Barna höl, ett ganska djupt hål
i ett kiärr: den enfalldiga hopen har i alla tider trodt, att den
som illa lefvat, så att dess kropp ej kunnat blifwa i jorden lig-
gande, utan till undwikande af oro och spökeri uppgrafven, här
skulle nedsänkas."

Vidare förmäler folktraditionen, såsom upptecknaren påträffat
den i Valkärren och Nöbbelöv, att här skall ha funnits en gård, som
har sjunkit. Kärret säges ha varit "rent bännalöst" (bottenlöst),
och en som försökte mäta dess djup fick till svar nedifrån: "Målar
du mina vägga, så ska ja måla dina lägga."

S. 8. Mullsloffa, redskap varmed man schaktar mull.

S. 10. När här säges att rummens gamla benämningar afläggas
småningom, menas troligtvis, att redan nu den s.k. sommarstuan börja-
de kallas sal och "kammersed" kammare. Det torde ha varit närheten
till staden Lund, som tidigt medförde dessa förändringar.

S. 14. Räfshögen, som ligger inom den till Nöbbelövs boställe
hörande trädgården, har sedermera kallats Boställshöjen. - Ingeborgs-
högen, som låg intill Göran Larssons gård å n:r 9, är sedan länge
tillbaka nästan alldeles utjämnad. - Uppgifterna om Tornhögen är
sannolikt inga äkta folktraditioner. Det är mera troligt att högen
är uppkallad efter hagtornsbuskar (tornar) som vuxit å densamma.